

ΕΚΔΙΔΕΓΑΙ
ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ
ΚΑΙ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10

ΕΣΠΕΡΙΚΟΥ Φρ. Χρ. 10

Τιμή Φύλλου

5 λεπτά 5

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΘΗΝΑΙ, Πέμπτη 17 'Απριλίου 1903

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 30

ΈΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΜΠΥΣΗ

Μελετάται για έκδοσιν το έργο του Καμπύση, το κριτικό έργο του, το οποίο βρίσκεται σκοπυμένο στην «Τέχνη», στο «Περιοδικόν μας» και στον «Διώνυσον».

Το βιβλίον αυτό — αν πραγματοποιηθή, όπως κ' ελπίζεται, ή έκδοσιν του — θα αποτελέσῃ φιλολογικόν γεγονός πρώτης τάξεως, διότι θα δείξη ποιός ήτο ο Καμπύσης, πώς έσκέπτετο και πώς έγραφετο και περιόδωτο απ' όλα γιατί παραγνωρίσθηκε τόσο όχι μόνον από τον έθλον, τον οποίον ποτέ δεν έλαοράριζε στην δουλειά του, αλλά και από τους λίγους έλλοτους του πνεύματος, μεταξυ των οποίων απετέλεσε μία μεγάλη παραφρονία με την ελπίσιν, με την δύναμη, με την εδοναισθησία και με την βαθειά συνείσθησιν του έργου του και της άποστολής του.

Δεν είναι καιρός να γραφούν περισσότερα για το βιβλίον αυτό. Όταν έκδοθῆ, μάλιστα. Σήμερα μόνον την είδησιν της σχεδισζομένης έκδοσος του δημοσιεύμεν, τα λόγια δὲ αὐτά που έγραψον, χρησιμοποιούν μόνον ως δικαιολογία για τα τρία γράμματά του, τα όποια εύγενως μάς παρεχωρήθισαν από τον κάτοχόν τους και τα όποια μαζί με άλλα, ανέκδοτα κ' αὐτά, τα δημοσιεύουσιν στο βιβλίον του έργου ή γράφορα, όταν το επιτρέψῃ ή περίστασις, θα έκδοθῆ.

Τα γράμματα του Καμπύση απευθύνονται προς γνωστών ποιητήν, αδελφικόν του φίλον

Το πρώτο είνε γραμμένο στα 98, στις 14 της Τριμνησ. Ο Καμπύσης ήταν άρρωστος «Από 17 μέρες κλεισμένος στο σπίτι μου, σε λίγο θαποθαίσω να γράω και θα σου πετάξω στο ταχυδρομείο το γράμμα που γράφω». Έτσι αρχίζει το γράμμα του. Κι αφού κάνει λόγο για κάποιον φίλο του που πήγε να τον επισκεπθῆ, εξακολουθεῖ:

«Στην Τέχνη του ο καθένας είνε αφέντης και Γιγαντας, όντας είνε δλομόναχος. Τι τον θέλει το κόσμο και το θόρυβος; Ξέρεις τι λέει ο συμπαθέστερος μου ήρωας του Ησεν, ο Stockmann — ο άχτρος του λαού: L'homme le plus puissant du monde, c'est celui qui est le plus seul. Έγώ δεν ξέρω γιατί παραπάνον σάν να σου παραπονέθηκα για την μοναξιά μου. Κοζοκίθια! Οι 17 ήφτες μέρες, αν μου κατοφίνεται είνε γιατί δεν είναν 117. Μακριά από τα παραχωρητήρια (ο Καμπύσης ήταν τότε υπάλληλος στο Υπουργείο των Οικονομικών) και τις συζητήσεις των γράφοτων, είνε τη λαμπρότερη συντροφιά που υπάρχει. Όλο τον ήξεν και τον Χιούπτιαν και τον Στρίντμπεργ και τον Ντ' Ανουπντζιο είνε κοντά μου. Τι γλέκα, τι γλέκα!... Γιατί να μην είναι άρρωστος πάντα, να μη βγαίνω από το σπίτι μου; Και κοντά σ' αυτούς είνε και τη δεύτερη έποστισιν του Έγώ μου. Έγραφα ένα έρμη ποιητικό: «Το δαχτυλίδι της μάννας». Οι πέντε σκηνες είνε με στίχους. Η ύποθεσιν του, ή καλύτερα ή these του είνε από την παράδοσιν του Λαού, μέσα από τα παραμύθια και τα τραγούδια του. Σε μία σκηνή οι Νεράιδες χορεύουν στην άκροποταμία του Άσπρου σός. Το δράμα ήφτο σήμερις μέρδει έμένα, δεν ξέρω αν θα μέρδει κ' αύριο. Όπωςδήποτε δεν θα το ίδούν οι γράφοτες

παρά αν τυποθῆ ποτέ κ' ούτε θα με νοιάξῃ για την κορά γνώμη τους. Πώς να με νοιάζει τάχα, έ;... Δεν έχω άδικο. Έχω τέσσαρα δράματα κωμωμένα, καλά ή κακά, και τίγιν η Βασίλη σένα σπύτι ένας καθηγητής του Πανεπιστημίου, ο κ. Σ' που έλο με λογίους ανακατέβεται, ήμα μεσόσπυσαν, μου λέει:

« — Είδες ο ποδηλατιστής; »
«Κ' ένας άλλος τελευταία μέπερασε για τον Καμπύση! Κέχουν δικνο, έχουν δικνο. Που να ξέρον πώς όξω από τον ένδοξο Καμπύση τον ποδηλατιστή και τον ένδοξοτερο Καμπύση τον φιλοπόλεμο, υπάρχει κ' ένας Καμπύσης που γράφει δράματα; »
«Ήθελεις κ' άλλο; Έδώ και μήνες με πίνει ο Μ' ο δημοσιογράφος, μια μέρα και μου λέει: »
« Ο κ. Γαβριηλίδης... Α, pardon! Δεν είδες, θαρρώ, ο κ. Καμπύσης; »
« — Ναι! »
« — Δεν παραστήσατε κάποτε κάποιον δράμα; »
« — Ναι, του λέω, πρόπερσι!... »
« — Ο κ. Γαβριηλίδης μου είνε να σός 'πὼ αν έχετε τίποτες μικρά άστεια για την «Εσπερινή»!... »
«Όστε έχω και προστάτη την κ. Γαβριηλίδη, βλέπεις, κύριε. Αν ήθελα έκανα την debut με καλαμπούργια στην «Εσπερινή»!... mais l'homme le plus puissant κτλ. Κ'έγω. Ο κόσμος που περνάει γύρω μου, τι κ' αν κάνει, κοπέλλι μου γίνεται. Δεν έσαιρω ούτε τους γράφοτες. »

Τάλλα δυό γράμματά του, γραμμένα το Μάρτη του 97 — το ένα στις 4 και το άλλο στις 18 — στέλνουνται προς τον φίλον του, ο όποιος την εποχή εκείνη βρισκόταν στην Ήπειρο. Δεν είνε γίνη άκομπ ή υποχώρησις της Γαριόσης, κ' εν ταύτοις ο Καμπύσης, μέσα στον γενικό πανζουρλισμό, όλα μαύρα τα έβλεπε, όπως και πράγματι αποδείχτηκαν κατόπιν

«Χτες τάπογευμα έλαβα το γράμμα σου. Πώς διάβασα της Άρτας τη ζωή!.. Τι να σου 'πὼ; Νιώθω την ανάγκη να ξεβγώ από κάτι σκέψες και πόθους που με περιζώσαν τώρα τελευταία. Η ζωή λοιπόν από κάθε μεριά έννοει να τονε πλιούκει τον άνθρωπο; Pardon, φίλε μου, κοντένω να σου μιλήσω για ποήματα που μήτε ή κατάσταση ή γενική το επιτρέπει μήτε σε θα μάς το συχωρνούσες. »

«... Χτες το βράδυ έφυγε το 7 Σύνταγμα της Πεζικού με το 2 τάγμα το Εξζωνικό. Στις 9 ή 2 το βράδυ πέσαν από την Πλατεία και τους είδαμε. Δεν φαντάζεσαι τί ανακατωμένες συγκινήσεις που μωήφεραν. Και πρώτο ο ένθουσιασμός των στρατιωτών και των πολιτών που τους ξέδγαναν, είναν ο μεγαλύτερος ως τώρα δεν θα πεί ήφτο πώς έγω δε συγκινήθηκα. Νιώθω στο βάθος τόσο την φυσιολογία ήφτου του ένθουσιασμού, που να σου πὼ την αλήθεια, περισσότερο μαραγκιάζω. Δέντερο, οι περισσότεροι ήταν άντυτοι ή μυδοντυμένοι και δεν περπατούσαν, ξέρεις. Μόνο έτρεχαν τροχάδιν, όπως έφτανε ο καθένας χωρίς τάση και χωρίς ήσυχία. Φώναζαν, γελούσαν, τραγουδούσαν, ζτωκραύαζαν και ή σκόνη γιόμιζε τον κόσμο... Το φεγγάρι φώτιζεν άπαλά τη σκηνογραφία ήφτη και χλωμάεινε το άθεόφοβο, τόσο την εχλωμάεινε. Θαρρούδες να ξέδγαναν από τα έγκατα της γής όλοι εκείνοι, ή καθώς έλεγεν ο Παλαμής, σου θύμιζαν τους ανθρώπους που ξεπετούσαν από τις πέτρες που πετούσε πίσω του ο Δευκαλιόνας. »

«Κέκει βλέπω μέσα σε μια διμοιρία εξζωνική έναν έφεδρον άνθυπολάχαγο, που τη διοικούσε. Τον

ήξερα, να φανταζόμουν πώς είναν άκόμα στην Εξζωνική. Τον δέση στεφανώθηκε με μια όμορφη κόρη που ήγαπούσε και έως προχτές ταξίδευε το ταξίδι δε πως να 'πὼ, κήρθε τώρα να πάει έφεδρος και γάρβει ήφτου, μακριά από την ήγαπημένη του την ήχορτασιν... Τι έντίπωση με έκανε, διέ ξέρεις. Μου γερμίζον δάκρυα τα μάτια και τέτοια!... Θαρρώ και παρουσιάζεται μπροστά μου ή αλήθινή έποποιία, ή τραγική, ή σπαραχτική, κ' από την πατρίδα που σκεπάζει τον κόσμο, βλέπω να προβάλλει ή καλιά, ή έσυχνη, ή παράμερα και να της λέει: Μάνα μου, με ποιόν πατέρα με γέννησες;... »

«... Σήμερα έχουμε δυό άγωνία. Ο άποκλεισμός περιμένεται από στιγμή σε στιγμή... Μη φωτῆς, που καταντήσαμε. Κείνο το καθενείο του Ζαχαρίτου άπαισίο από τότες ποήφωγες δυό ή τρεις φορές μόνον έπήγα βλέπω πάντα απόξω σε μια γωνιά τον Μ' ή τον Φ' ή άλλον κανένα, όποιος ήφρας αντάνι, και σκάζω... Η μπουδιά του μαργιτε το Μ' αντάνι και τώρα στη μέτη μου και με θενιάζει!... Α, θαυφάρωνοι των καθενείων!... »

«Αθήνα, 18 του Μάρτη του 1897. — Τέτοιαν ώρα χτες έλαβα το γράμμα σου κ' έως τώρα πέντε φορές τόχω διαβασμένο. Κ'έγω κ' όσο τάκουσαν παγώσαμε. Ας πιστέψω, πώς είναι υπερβολικότερος για να ήσυχάσω λίγο. Αλλάως τί να 'πὼ; Να κλάψω; Όσο μπ ρὼ θα το κάμω... Να καταδικάσω; Τι όφειλει πλιού ή καταδικη των έπειθωνων, ήμα ένα άποτέλεσμα έγεινε και τελείωσε!... »

«... Συλλογιέμαι, όλο συλλογιέμαι τόδα... Δεν ξέρω πώς μου έρχεται έδύ και ο Καρκ' πάντα μπροστά μου. Το έμπροσδιονόισμα του Καρκ'... Να, τονε βλέπω που σαρκίζει που περνάει ή διαδίλωσιν των φοιτητών και ψάλνει το άπ' τα κόκκαλα βγαλμένη!.. Τονε βλέπω μαρμακασμένο σάν κείνη την ήμέρα που έφευγεν ή «Υόρα» και τώρα πώς κάτου στην Κρήτη μας πάλι τονε βλέπω κατασπασμένο, τονε βλέπω. Και σένα το ίδω... Και θυμάμαι πόσο συνεργήσατε κ' έσεις στην πρόωρη ήφτη κίνησι... Τι νάλεγα έγω; Μήπως τοζμάω και τώρα και τα λέω; Από τα πράγματα που τα φυλάει κανένας μέσα του, δικά του, μυστικά του, είνε κ' ήφτο. Και μήτε την Τέχνη δεν μπορεί να ήκανοποιήσῃ με το ζήτημα όπως το βλέπει και το διακρίνει μέσα από την ίδιοσυγκρασία του. Α! ή πριόληψη!.. Κ' ή μεγαλύτερη Αλήθεια, Ψέμα κατανταίει, όταν ή κωνονία την περνάει για πριόληψη. Σήκω έδύ τόξα, Πριόληψη, και κυβέρνα όπως κυβέρνας κ' ίδω, έδύ, να βριόκεσαι και στην Αλήθεια... Γιατί τείμαι έγω επί τέλους; Ναυαγός που πνίγεται στο πέλαγος της Κοινωνίας! »

«...Τάφνω ήφτά. Προχθές είναστε στο Ψ Παλαμ. Ο Μαλ' έφερε και τον Ματ' που μόλις είνε έρθει από την Κρήτη και όπου σκέφεται να ξαναπάγει, αν μπορέσει. Το πρόσωπό του είνε μια λάμψη, άλλωτότικη λάμψη. Τονε κοιτάζα κ' έσπάραξα έγώ... Ένοιωθα να είνε τόσ εύχαριστημένος... Ω έντυχιόμην ή άνθρωπε, που ανακαλύφτηκε σε ποιό θέση βρισκείται το ιδανικόν σας! Γιατί κ' έγω να μην έχω ένα ιδανικό που να σπινρίζεται κάπου; Να μη σου ξαναπὼ, τι τόσες φορές έχω 'πωμένο; Δεν ξέρω τί είναι, αλλά γιατί να είναι ό,τι είναι; Ω, πόσο δεν το ήθελα κ' έγω για τον έαυτό μου έτσι, σάν μια έκπλήρωσιν ενός χρέους, είτε στη συνείσθησιν είτε όπου άλλου, να νομίζα τον θάνατο

για την πατρίδα, για την Ελλάδα, όπως χωρίς να το πιστεύει και ο Μιστράλ το λέει: «Και αν είναι να πεθάνουμε για την Ελλάδα - ω θεία Δάφνη! Μια φορά κανείς πεθαίνει!»

...«Ως τόσο μὴν τὰ βλέπεις ἔτσι τὰ πράγματα, ὅπως τὰ βλέπεις. Μὴν ἀπελπίζεσαι κιάνας. Διότι τὴ φιλασοφία μου κ' ἀλλάζω. Μέσα στὴ ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας ὑπάρχει ριζωμένη ἡ δύναμις τοῦ Τιμίου ἔθλου. Ὅποιος ἔχει Τιμιο ἔθλο, βόλι δὲν τὸν πιάνει. Ἀλλοῦ ἀπὸ κείνος, ποῦ ἀλάκρου λαοῦ καὶ ἀλάκρου αἰώνων ἡ παρατήρηση βγαίνει... Ὅμως οὔτε τίμιος ἔθλος ὑπάρχει, οὔτε ἡ δύναμις του... Τῆς Μοίρας τὸ μεγαλεῖο, ὁ Λαὸς νοιώθει γιὰ Τιμιο ἔθλο, καὶ μάλιστα δὲν εἶναι τὸ ἴδιον: Τεῖνε γραμμὴν στὸν καθένα καὶ στὴν Ἑλλάδα: ἴσως κολλίτερα ποῦ δὲν τὸ ξέρει κανεὶς. Ζῶ μὲ κάποια ἐλπίδα κ' ἐξικονομῶ γιὰ τὴν ἀπογοητεία... Ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος... Ἀφ'ἧ εἶναι ἡ Ζωή!»

Ἐδῶ τελειώνουν τὰ γράμματα τοῦ Καμπύση. Οἱ ἀναγνώστες μας δὲν θὰ διαφρασηθοῦν—αὐτὴ τὸνλάχιστον εἶναι ἡ γνώμη καὶ ἡ ἐλπίδα μας—ὅπου στὴν θέα τοῦ πολιτικοῦ ἄρθρου ἐδημοσιεύσαμε τὰ πολῦτιμα αὐτὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα γιὰ ἐκεῖνον ποῦ θ' ἔλεγε νὰ σκεθῆ, λένε πολλά, παραπολλά, καὶ δεύχουν περισσότερο ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ θέλουν νὰ ποῦνε.

Ἐμεῖς τοῦλάχιστον—πρὸς τιμὴν τῶν ἄλλων ἀλλ' ἐκλεκτῶν ἀναγνώστῶν μας—ἐξοκολοθησόμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὸσον ἐκλεκτὰ καὶ τὸσον εὐλακωνῆ καὶ τὸσον ἀντιπροστικτικὰ ἀναγνώσματα καμμιὰ ἐφημερίς, ἀπὸ ἐκείνης ποῦ διατυμπανίζουν κάθε λίγο καὶ λιγίαι τὴν μεγάλην κλοφορῖαν τους καὶ καθαρῶν νουν τὸσον γι' αὐτὴν, δὲν θὰ συγκατανεύσῃ νὰ προσφέρῃ στοὺς ἀναγνώστες της

Ἄν πάλιν δὲν ὑπέλπισαμε καλὰ, ὡς ζητοῦμεν ταπεινωτὰ συγγνωμὴν καὶ ὡς ἐποχόμεθα πῶς δὲν ὀ τὸ ξανακαταίρη.

Πρὸ ἐνός περὶ τὴν μινὸς ἐδημοσιεύσαμε στὴν ἀνάμνησιν αὐτῆν ἕνα ἄλλο ἄρθρον τοῦ «Ἑλλάδος πεπρωμένου» τὸ ὁποῖον κ' αἰσθάνομαι εἶκαμε κ' εὐρύτατα ἐξετάσθη ἀπὸ οὐ τρεῖς Ἀθηναίους ἐφημερίδες. Καὶ ὅμως τὸ ἄρθρον ἐστὶ δὲν τὸ ἐδέχθηκε πρὸς δημοσίευσιν ὁ κ. Κανελακίδης, ὅταν τοῦ τὸ ἴστωσε ὁ Καμπύσης ἀπὸ τὴν Γερμανίαν—καθὼς ἔγραφε τότε ὁ ἴδιος στὸ ποίητὴ Πέτρο Βασιλάκῳ.

Νὰ χρειάζονται καὶ σκεθῆ;

ΛΟΥΛΟΥΔΕΝΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ
ΓΕΡΑΤΕΙΑ

Τοῦ πόθου ὁ γυῖός ὁ ἴμερος γελῶντας
Ἐπὶ πόδα τὰ τραυλιωμένα μου πόρται
Καὶ τὰ τεργὰ τὰ χεῖρά μου φιλοῦντας
Μίση τῶν θεῶν κλειδῶν μου τὸν καθέφαρτη
Νὰ καθαρῶς μ' ἀνοίγῃ τὴν ἀγκάλη
Ποθεὶ δὲν τὰ πεντάμορφα του κάλλη...

Μὴ ἕνα μικρὸ μ' ἐπῆρε τότε δάκρυ
Καὶ λίγη, λέει, ριχτὴ τὸ πρόσωπό μου
Σὲν ἔγινε, τοῦ λέω τοῦ φρεροδρόμου.
Χιιδεύοντάς του τῶν φρερῶν τὰ μάκρη:
— Γλυκὲ μου! μὲς' στὴν ὄψη μου βυθίσου,
Χλωρὴ καὶ σὺ νὰ ἴδῃς τὰ θεῖα μορρὰ σου!
Σπῆτασε;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

— ΜΕΡΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ
ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΜΑ

Γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ὀλίγον ἐνδιαφέρομαι. Ἄν εἶνε Βυζαντινὴ ἢ Εὐρωπαϊκὴ, ἂν δὲν εἶνε οὔτε τὸ ἓνα οὔτε τὸ ἄλλο, ἂν εἶνε καὶ Γιαπωνέζικη ἀκόμη, καρπὶ δὲν μοῦ κἀίγεται. Τὸ ξεκαθάρισμα τῆς θρησκείας μας καὶ ἡ ἀναμόρφωσις τοῦ κλήρου μας δὲν κείται ἐπάνω στις Εὐρωπαϊκὰς ἢ στις Βυζαντινὰς νότας τῶν ψαλτάδων, στὴν μύτη τους ἢ στὸν λάρυγγά τους. Κεῖται βαθεῖα, πολὺ βαθεῖα καὶ τὸ ζήτημα τῆς μουσικῆς ἐρχεται δεῦτερο καὶ τρίτο καὶ δέκατο ἀκόμη, στὴν μεγάλην ἐπανάστασι ποῦ πρέπει νὰ γίνῃ καὶ στὴν θρησκεία μας, γιὰ νὰ χυομε θρησκεία, ὅπως πρέπει νὰ γίνῃ καὶ στὴν πολιτικὴ μας, γιὰ νὰ χυομε πολιτικὴν, ὅπως πρέπει νὰ γίνῃ καὶ στὴν κοινωνίαν μας, γιὰ νὰ χυομε κοινωνίαν.

Ἐν τούτοις ἡ ἀπόφασις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, ἡ ἀνἀμῆξις τοῦ ἡ ἀνδρική, εἴμπορεῖ νὰ εἶπῃ κανεὶς, μ' ἐνθουσίασε, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἔχη δίκαιον ἢ ἀδικον ὁ Σεβασμιώτατος, καὶ μ' ἐνθουσίασε μόνον ὡς ἀπόφασις.

Λαμβάνονται τὸσον δύσκολα καὶ τὸσον σπάνια κί ἡρωικὰ ἀποφάσεις στὴς ἡμέρες μας! Ψιφιλίζονται καὶ πασπατεύονται τὸσον τὰ πράγματα ἐδῶ καὶ θαυματουργοῦν τὸσον τὰ ἡμίμετρα καὶ φηγοράζουν τὸσον οἱ ἄκαρπες συζητήσεις, ὥστε μίαι ἡρωικὴ ἀπόφασις ὑπὸ τύπον πραξικοπήματος, ἀπροειδοποίητος, ἀπροπαράσκεως, χωρὶς συζητήσεις καὶ χωρὶς προσενοήσεις, ἐμπνέει πάντοτε τὸν σεβασμόν.

Καὶ τέτοια εἶνε ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρχιεποῦ τῆς Ἐκκλησίας μας. Κ' ἔτσι μόνον γίνεται, κ' ἔτσι μόνον ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ δουλειά. Μὲ τὸν μπαλτά μὴ καὶ καλῶ, κατακέφαλα. Τὸ θέλω καὶ θὰ γίνῃ! Ὅχι: στάσου νὰ σκεθῶμε! Ὅχι: ἄς δοκιμάσουμε! Ὅχι: ἄς ρωτήσουμε καὶ τὴν γνώμη τῶν ἐνδιαφερομένων!

Δὲν θὰ τὸ κρύψω. Ἦλθε στιγμὴ ποῦ ἐπόθησα νὰ τὸν ἐβλεπα τὸν Μητροπολίτη μας Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, νὰ τὸν ἐβλεπα Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, νὰ τὸν ἐβλεπα ἀκόμη παραπάνω. Ἐχει θέλησιν, καὶ ἄνθρωπος μὲ θέλησιν μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ δώσῃ τὴν γερὰ γροθιά καὶ νὰ γεραιτῆ τὸ

εἶδωλο τῆς Ρουτίνας τὸ παμμέγιστον, ποῦ ὑψώνεται ὑπεράνω ὄλων μας.

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Σερβίας τρεῖς ἢ τέσσαρες φορές σύντομα σύντομα ἐτσαλαπάτησε διὰ πραξικοπημάτων τὸ Σερβικὸν Σύνταγμα. Κ' ἐφῶναξαν μὲν κ' ἐξακολοθοῦν ἀκόμη νὰ φωνάζουν οἱ Σέρβοι Δεληγιάννιδες καὶ Λεβιδηδες, ὁ Βασιλεὺς ὅμως Ἀλέξανδρος δὲν ἔπασε ἀκόμη. Ἀλλὰ κ' ἂν πῆσῃ, θὰ πῆσῃ μὲ τὴν ἡθικὴν ἱκανοποίησιν, ὅτι ἔκαμε ἐκεῖνο ποῦ ἐνόμιζε πῶς ἔπρεπε νὰ κάμῃ χάριν τοῦ Λαοῦ του καὶ χάριν τοῦ Θρόνου του.

Νὰ κῦχεται κανεὶς... Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Ἀφορμὴ τῶν ὀλίγων αὐτῶν γραμμῶν εἶνε μόνον ἡ ἐκδήλωσις τοῦ θαυμασμοῦ τὸν ὅποιον ἐμπνέει ἡ ἀπόφασις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ σ' αὐτὸ πρέπει νὰ σταματήσῃ κανεὶς. Περισσότερα.

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὅλα τὰ καλὰ πράγματα εἶνε ἰσχυρὰ διεγερτικὰ τῆς ζωῆς, αὐτὸ δὲ ἐπίσης εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα κάθε καλοῦ βελτίου τὸ ὁποῖον εἶνε γραμμὴν καθὼς ἡ ζωὴ.

Ὅστις μελετᾷ τὴν ἱστορίαν ἀισθάνεται: ἐαυτὸν μεταβάλλομενον ἀέντως, ὅχι μόνον κατὰ τὸ πνεῦμα ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν καρδίαν.

Ἐπάρχουν μεταλλικαὶ πηγαὶ καὶ ὁποῖαι ἀναβλύζουν κρουνήδων, εἶνε ἄλλαι ποῦ τρέχουν καὶ ἄλλαι ἀκόμη ποῦ μόλις στάζουν. Ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὑπάρχουν τοῖον εἰδῶν σκεπτικιστικὰ. Ὁ βέλῃλος τὰς ἐκτιμᾷ κατὰ τὴν ἰκανότητά του ὕδατος, ὁ γνῶστης ἐξετάζει τὴν ἄξιαν καὶ αἰνέει ἐπομένως δι' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐν αὐτῷ δὲν εἶνε ἕδωρ.

Ἡ πίστις ἐν τῇ ἀληθείᾳ ἀρχίζει μὲ τὴν ἀμφιβολίαν.

Ὁ ἰδανιότης εἶνε ἀειφόβωτος: ἂν κανεὶς τὸν ρίψῃ ἔξω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τοῦ δημιουργοῦ μὲ τὸν Ἄδην ἢ ἰδανικόν.

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

ΔΗΛΩΣΙΣ
Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμά» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐδημοφίδων καὶ εἰς τὰ κιάσκια τῶν πλαταιῶν Συντάγματος Ὀμοιοῖας, Ἐθνικῆς Τροπέρας, Βουλῆς καὶ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

28
ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΑΝΑΓΡΑ
Ο ΑΡΡΑΒΩΝ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

— Ἐπίπαιτα νὰ σὰς εἶπω!.. ἐπανέλαθε στηρίζουτὰ τὸ βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ... γνωρίζετε ἐπίσης: καθὼς ὅπως ὄλος ὁ κόσμος ἐπὶ ἡ βλάσι ἐνὸς γήμου εἶνε τὰ ἄφωνα ὄλιχα μετὰ... τὸ χεῖμα... ἐπὶ εἰπωμεν καθαρῶς... Λοιπὸν ἡ Ρόζα εἶχε ἄλλοτε μεγάλην περιουσίαν... τὴν δὲν ἔχει τίποτε... καὶ σὰς δύνανται ν' ἀποβλέπετε καὶ δικίως εἰς χεῖματὰ...

— Ὡ! εἶπεν ἐκεῖνος συμπληκτικῶν τοὺς ἀκατόλους... δικαί σὰς ἢ ὅπου εἶπετε τὸσον καλῶ καὶ τὸσον ὀγαθῶ νὰ ἀναμνηστέτε αὐτὸ τὸ ἔσχημον ζήτημα εἰς τὰ ὄρατὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ἐλαγόμεν ποῦ ἄλλοι... Νοῦίζετε, προσέθετε μετ' ἀγαθίας, ὅτι ἡ Ρόζα ἔην μὲ ἀγαπᾷ δὲν ὄχι συγκρατῶμεν νὰ ζῆσῃ, μὲ τὸ ἔλλογον τὸ ἔσσαν ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου, σὺζῆσαι ἄχρηματικῶς ὅπως τὸσαι ἄλλαι... Μήπως ὅταν ἀγαπᾷ κανεὶς ὑπανδρεύεται διὰ τὸ χεῖμα;

— Ὅποτε... προσέθεσεν ἡ γοαὶα προσπαθούσα νὰποκρύψῃ τὴν χαρὰν της, ὄχι τὴν ἐνοχλήσεσθε πτωχὴν ὅπως εἶνε τὴν τῶρα... ἐν γνώσει τῆς πτωχείας της...

Ἐάν μοῦ τὴν εἰδῶτε... ὕπελαθον ὀρητικῶς ἐκεῖνος: λαυθῶν τὰς χεῖρας τῆς γοαίης... ἐν ἡ Ρόζα ἤθελε... Ὅλα τὰ δειρὰ τοῦ παρελθόντος μου καὶ ὄλα κ' ἐλπίδες: τοῦ μέλλοντος μου θὰ συνεκνεροῦντο εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἤθελε νὰ ἐνώσῃ τὴν τύχην της μὲ τὴν ἰδικὴν μου

— Λοιπὸν ἐάν ἐγὼ θελήσω νὰ ἐνεργήσω, δέχεσθε τὴν μεσολάβησιν μου εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν...

Ὁ νέος ἔφερε τὰς χεῖρας τῆς γοαίης εἰς τὰ χεῖλη του καὶ τὰς ἐκαλύψε δι' ἀπακαμῶν παραρῶρον

— Ποῖος καλὸς ἄγγελος εἶπε, σὰς ἔστειλε, κυρία μου εἰς τὴν ζωὴν μου... θὰ ἔκαμα φαίνεται χωρὶς νὰ γνωρίζω κανὲν μεγάλον καλὸν ὥστε νὰ μοῦ ἔλθῃ σήμερον τὸτῃ εὐτυχίαν... Ἡ Ρόζα ἰδικὴ μου... σὺζῆσαι μου... Ἡ δὲ κομμάσι τὴν εἰκόνα σας εἰς τὸ ὀματίον μου πλησίον εἰς τὴν εἰκόνα τῆς μητρός μου, κἄθε φορὰν ὅπου σὰς ὀλέπω νὰ λέγω ὅτι ἔχω δύο μητέρας καὶ νὰ σὰς εὐνοῦνησῶ.

Ἡ πρεσβύτις ἤσθλη, τοὺς ὀρθλαμούς της πλημμυροῦντας δάκρυων καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρά ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νέου ναυτικοῦ...

Συγχώρησέ με, τέκνον μου, εἶπε... ἐάν μετρησῶσθῃ τὸσον ἀνάξιον στρατήγημα διὰ σέ... ὅχι ἡ Ρόζα δὲν εἶνε πτωχὴ... εἶνε πλουσίαι καὶ διὰ τοὺς δύο σας... ἀλλὰ ἤθελῃτα νὰ μὲ ἀφῆσῃ καμμιὰν ὑπόνοιαν εἰς τὴν καρδίαν μου ὅσον ἀφορᾷ τὰ κληθματὰ σου... συγχώρησῃ με καὶ πάλιν... ὅπὸ τοῦδῃ μὲ ἔγεις εἰς τὸ μέρος που καὶ κατὰ τὸ χεῖμα ἡ Ρόζα εἶνε ἰδικὴ σου...

Τὰ δάκρυα ἔρρευσαν τότε ἐκ τῶν ὀρθλαμῶν τοῦ ναυτικοῦ καὶ ὄλιγου δὲν νὰ ὀρητήσῃ εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς γοαίης.

— Τὴν θὰ σοῦ βοηθήσω καὶ τὴν μνήμη σου ὀλιγον, προσέθετε μελαγχολικῶς μεσιδῶσῃ ἐκεῖνη. Ἐλεγεσθε ὅτι ἀνεγνώριζες ποῦ ὀλιγου εἰς τὴν μορφήν μου... παρατήρησέ με καὶ προσπάθησε πάλιν νὰ ἐνομηθῆς...

Ὁ νέος ἐκπληκτικῶς ἐπιστοδρόμησε καὶ τὴν περητήρησε. — Νχι!.. εἶπε... ἀλλὰ δὲν εἴμπορῶ νὰ ἐνομηθῶ τίποτε... ἐν τούτοις...

Ἐπίπαιτα ποῦ ὀλιγου τὴν εἰκόνα τῆς μητρός σας... μήπως ἔχετε ἴδει πολλὰς εἰκόνας εἰς τὴν οἰκίαν σας; Ἐκεῖνος ἔρρηξε κραυγὴν καὶ ἐκτύπησε τὸ μέτωπον

διὰ τῆς παλάμης.

— Ἄ!.. ἀνεκράξε... ἡ φωτογραφία τοῦ θεοῦ... εἰς τὸ ὀματίον σου... ἐνομησῶμι... ἡ φωτογραφία τοῦ θεοῦ... τὴν εἶδα τόσας φορές ἀπὸ παιδίον... Νχι!... ἐξηκολούθησε... ἀλλὰ ποῖα εἶθε λοιπὸν, κυρία... ποῖος καλὸς ἄγγελος εἶπε ὁ ὁποῖος ἐμείνατε πάντοτε μυστήριον δι' ὄλους μας, ἢ ὅπου μὲ περνολοθεῖτε διὰ τοῦ βλέμματός σας ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας, καὶ τὴν ἔργαθε νὰ μοῦ ὀσῆσε τὴν μεγαλειότητα εὐτυχίαν τὴν ὁποῖαν ἤσθλησθῃ ἐπὶ γῆς...

Ἐκεῖνη ἐμειδίσατε μελαγχολικῶς κατέκρινε τὴν κεφαλὴν.

— Ὡ! τὸ μᾶθετε μίαν ἡμέραν... εἶπε, ὅχι ὅμως τὴν τῶρα ἔχουμεν κῆτι καλλίτερον νὰ κῆνομεν...

Βλέπετε ὅμως ὅτι ἔχω ἴσως ὀλίγον δικαίωμα νὰ τὰγαπῶ καὶ νὰ σὲ ὑπερκασιζῶμαι μάλιστα ἀπὸ ὁ θεὸς σὲ ἔθεσεν ὁ εἰς τὰ βήματὰ μου...

Καὶ λέγουσθαι τῶν εἰκόνων ἡμέρα καὶ ἀπέθεσε τὰ τρέμοντα χεῖλη της ἐπὶ τοῦ μετώπου του.

Ἦτο τὸ πρόσωπον καὶ τελευτῶν φίλημα τὸ ὁποῖον ἡ νεῖσις τοῦ ἀποθνήσκοντος εἰδωλίου τῆς Μασσαλίας εἶδεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἀνεψιοῦ εἰς τὸν μόνον ἀληθῆ μνηστήρα της, τὸν ὁποῖον δὲν ὄχι ἐπανεβλέπετε πλέον...

Καὶ τὴν εἶνε καιρὸς νὰ ἐπιστρέψωμεν πλέον... καὶ ἐπέστρεψαν βουδουποσούντες πρὸς τὸ μέρος τοῦ Καζίνου ὅπου οἱ γέλωτες καὶ ὁ ὄσους ἐξηκολούθησαν.

Μόλις ἐπληρώσαν ἡ Αἰμιλία ἀπηθῆνε πρὸς τὴν θεῖαν της ἐρωτικὴν καὶ ἄνοσημον φλέμην εἰς τὸ ὁποῖον ἡ γοαὶα περιχρῆς καὶ νεύουσα ἀπήρησε διὰ καταπρακτικῶν νεύματων.

Τὸ πρόσωπον τῆς Αἰμιλίας ἠκτινοβόλησε.

— Δὲν ἠπατήθη, ἐτικέθη... εἶνε ἕξιος τῆς Ρόζας μας...

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ—ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ—ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΛΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4
Αθήναι 17 Απριλίου 1903

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΜΑΣ ΦΕΥΓΕΙ

λοιπόν προσεχώς και ο κ. Τρουφφιέ, αφού έκανε μια τρύπα στο νερό, αλλά μια τρύπαν στο ταμείον του Ωδείου και δύο παραστάσεις Γαλλικής στή σάλα του «Παρνασσού». Έλθομενίσαι! Έκαμε κ' ένα ποίημα στην σημαίαν μας, το όποιον μετέφρασε ο κ. Βλάχος και το όποιον δεν παρεδόθη εις την κοινήν χρῆσιν, διανεμηθὲν ὡς εἰσιμιον ἐπιμελείας στοὺς μαθητὰς καὶ στὰς μαθητρίδας τῆς «Μεγαλοφώνου ἀναγνώσεως» καὶ τῆς Πινωπαγαγγελίας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε ὁ κ. Τρουφφιέ. Καὶ μόνον δραματικὴν Σχολὴν, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ προσεκλήθη, δὲν ἔκαμε.

Γι' αὐτὸ βεβαίως ἄλλοι εὐθύνονται κι' ὄχι ὁ εὐγενὴς καὶ φιλέλληνας ἑταῖρος τῆς Γαλλικῆς Κοινοῦθιας. Εὐθύνονται ἐκεῖνοι ποὺ δὲν θέλουν νὰ κἀμουν οὔτε θέατρον τῆς προκοπῆς, οὔτε δραματικὴν Σχολὴν, ἀλλὰ ρίχνουν στίκτι στὰ μῦτια τοῦ κόσμου καὶ σπρώχνουν τὴς ἡμέρας γιὰ νὰ φαίνωνται πῶς κἄτι κάνουν, ἐνῶ δὲν κάνουν ἀπολύτως τίποτε.

Εἶχαμ' ἐδῶ, στὴ μῦτι μας, ἔτοιμο τὸν ἄνθρωπον ποὺ ἠμποροῦσε καὶ δραματικὴν Σχολὴν νὰ ἱδρῦται καὶ τὸ Βασ. Θεᾶτρον νὰ ντυθῶσι εἰς περιορίαν Ἑθν. Θεᾶτρον. Εἶχαμε τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀναδείξαντα παν-

σόφους τοὺς ἀλίεις τῆς Τέχνης, μὲ τὴν θέλησιν, μὲ τὴν ἰδιοφυίαν καὶ μὲ τὴν μόρφωσίν του. Εἶχαμε τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δὲν ἠρκέσθη μόνον νὰ μᾶς παραφουσκώσῃ μὲ θεωρίαι, ἀλλὰ ἔδωσε καὶ πρακτικὰς ἐξετάσεις μπροστὰ στὰ θολωμένα ἀπὸ τὴν ρουτίνα μῦτια μας. Εἶχαμε τὸν ἱδρυτὴν τῆς «Ν. Σκηνῆς» ὁ ὁποῖος ἠμποροῦσε ἀξιόλογα νὰ εἶνε καὶ ἱδρυτὴς τῆς Δραμ. Σχολῆς τοῦ Ωδείου καὶ Διευθυντὴς τοῦ Βασ. Θεᾶτρον. Κι' ὅμως τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν δὲν τὸν ἐχρησιμοποίησαν ἐκεῖ ποῦ ἔπρεπε νὰ τὸν χρησιμοποιήσουν, ἀλλὰ ἔσπευσαν καὶ νὰ τὸν καθαιρέσουν ἀκόμη οἱ Σαῦλωκ τοῦ θεᾶτρον τῆς «Ὀμοιοῖας», τὸ ὁποῖον δι' αὐτοῦ ἀνεβίωσε, μόλις ἔμαθαν τὴν ἀποτυχίαν του, ὑπὸ ἔποψιν εἰσπράξεων, εἰς μὴ δὴ πόλεις τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Τὸ λέγομεν καὶ τὸ ἐπιαναλαμβάνομεν. Ἄν εἶχαμε σκοπὸ νὰ ἐργασθοῦμε σοβαρὰ γιὰ τὸ θέατρον, ὁ κ. Χριστομῆνος δὲν θὰ ἐπλανᾶτο σήμερα στὴν γῆν τῶν Φαραῶ καὶ ὁ κ. Τρουφφιέ δὲν θὰ ἔβηνε τὸ Παρίσι γιὰ νάρθη ἐδῶ νὰ καλλιεργήσῃ τὰ τάλαντα τῶν Ἀθηναϊκῶν σαλονιδῶν καὶ νὰ ἐμνήσῃ τὴν σημαίαν καὶ τὴν κουταμίαν μας.

ΩΣ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΟ

τερτίπι: ἐχαρακτηρίσθησαν ὑπὸ μερικῶν αἱ ἐργασίαι ποὺ γίνονται πρὸς ἐπέκτασιν καὶ ἐξωραϊσμὸν τῆς Ν. Ἀγορᾶς.

Τὸ ἀκούσαμε καὶ τὸ ἐδιαβάσαμε μαλιστα καὶ κάπου, ἔτσι μὲ τρόπο γραμμένο, ὅτι ὁ κ. Δήμαρχος δὲν ἔπρεπε νὰ περιμένῃ νὰ ζυγώσουν αἱ ἐκλογαὶ γιὰ νάρχησῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μεγάλων ἐξωραϊστικῶν σχεδίων του.

Τί νὰ σᾶς ποῦμε! Στὸ ζήτημα αὐτὸ διαφωνοῦμεν καθολοκληρίαν πρὸς τοὺς ἀξιότιμους προλαλήσαντας. Δεγόμεθα τὴν ἐπισκευὴν τῆς Ἀγορᾶς, ὡς προεκλογικὸν τερτίπι, ἀλλὰ καὶ δὲν διστάζομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι θὰ ἐπιγαιναι καλλίτερα καὶ τὰ Δημόσια καὶ τὰ Δημοτικὰ μας πράγματα ἂν ὄλ' οἱ ἄρχοντες μας ἐσυνειθίζαν τὴς παραμονῆς τῶν ἐκλογῶν μὲ τέτοια τερτίπια νὰ μᾶς ὑποκλέπτουν τὴν ψῆφόν μας.

Φαντασθῆτε, νὰ κατηγοροῦσε κανεὶς τὸν κ.

Δηλιγιάννην λ. χ. διότι πρὸ τῶν ἐκλογῶν θάπεφάσιζε νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ μονοπωλίον τῶν διδασκτικῶν βιβλίων ἢ κανένα ἄλλο ἀπὸ τὰ μεγάλα του σχέδια.

ΜΙΑ ΚΥΡΙΑ

ἀπὸ τὰς ὀρασιτέρας τῶν Ἀθηνῶν, μᾶς εἶπαν, περιοδεύοντα ἀνὰ τὰ διάφορα Ἑλληνικὰ κέντρα πρὸς διάδοσιν ἐνὸς εἰκονογραφημένου Ἀθηναϊκοῦ περιοδικοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς διευθυντρίαις αὐτοῦ, ὠμίλητε εἰς κάποιαν λέσχην Αἰγυπτιακῆν δημοσίαν περὶ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου, τὸν ἔποιον κ' ἐκαυτηρίασε δριμύτατα, ὡς προξενήσαντα πολλὰ κακὰ ἕως τῶρα στὴν πατρίδα. Τὸ σχετικὸν καυτήριον, μάλιστα λέγουσιν, τῆς ἐστῆλη ἔτοιμον ἀπ' ἐδῶ, ὥστε ἡ ὄραία κατήγορος τοῦ τύπου μας τίποτε ἄλλο δὲν ἔκαμε παρὰ νὰ μολύνη τὰ ἄβρα τῆς χεῖλης καὶ τὸν σεμνὸν της λάρυγγα μὲ τὸ νοθευμένον αὐτὸ κατασκευάσμα.

Ἄναγράφομεν ἀπλῶς τὴν εἰδήσιν, ἂν καὶ ἠμποροῦσαμε καὶ νὰ τὴν σχολιάσωμεν εὐρύτατα, διότι ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος ὅσον καὶ ἂν δὲν εἶνε ἄφογος εἰς μερικὰ πράγματα, δὲν ἔφθασε ὅμως καὶ σὲ τέτοια χάλια ὥστε νὰ τὸν κατηγοροῦν αἱ περιοδεύονσαι πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομητῶν ὄραϊαι κυρίαι, αἱ ὁποῖαι δὲν κατώρθωσαν, ἕως τῶρα τοῦλάχιστον, νὰ μᾶς πείσουν ὅτι μὲ μίαν τουρνέ τους, ὅσον καλλιτεχνικὴ καὶ θριαμβευτικὴ ὑπὸ ἔποψιν ἰδίως ἐγγραφῆς συνδρομητῶν, κ' ἂν εἶνε αὐτὴ, θὰ ἐξαγνίσουν τὸν καθημερινὸν τύπον καὶ θὰ τώσουν τὴν Ἑλλάδα.

Η ΙΔΕΑ ΜΑΣ

εἶνε ὅτι πρέπει νὰ πύσῃ ἡ ἀκαίρη καὶ ὀλίγον ἐπιζήμιος συζήτησις ἢ ἑποῖα ἔρχισε ἀπὸ εἰδικούς διήθεν καὶ μὴ, τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων περὶ τοῦ Μονοπωλίου τῆς σταφίδος καὶ νάρθη ἢ Κυβέρνησις νὰ σκεφθῇ μόνη της καὶ νὰ τελειώσῃ μὲ τὴν ἡσυχίαν της τὴν δουλειά.

Τὸ νὰ θέλωμε σὲ κάθε περίστασι νὰ λέμε τὴν γνώμη μας, εἶν' ἐλάττωμά μας. Ἀλλὰ μποροῦμε σ' αὐτὴν τὴν περίστασι νὰ φρονῶμε ὀλιγώτερον ἐλαττωματικοί, ἄμα λάβομεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶνε εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ περισσότερα ἀπὸ ὅλους μας. Ἀπαιτεῖται δὲ περίστασι κακῶς πίστεως γιὰ νὰ τὸ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι θὰ θελήσῃ ποτὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ καταστρέψῃ τὴν κυριωτέραν πηγὴν τοῦ Ἑθνικοῦ μας πλοῦτος, μὴ φρον-

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΩΝ ΕΜΟΧΩΝ 8

ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΟΥΝΤΣΙΟ

ΟΝΕΙΡΟ ΕΑΡΙΝΗΣ ΠΡΩΤΑΣ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΑΜΠΕΒΑΤ

Γιὰ ἓνα στεφανῆκι
Ποῦ εἶδε μὴ φορᾷ
Ἐπὶ κάθε λευκοῦδάκι
Στενάζει μὴ καρδίαν.

Θὰ πλεῖον ἓνα στεφανῆκι γιὰ τὴ Βεατρίκη. Βλέπετε; Τὸ κλαδί ἔχει τὰ φύλλα καὶ τ' ἄρθρα ἐνθὴ κλεισμένα ἰσκόμη... Ἡ ἀνοῖξον ἐπ' ἄνω στὸ μέτωπο τῆς Βεατρίκης... Ποῖος μοῦ δίνει ἓνα νῆμα; ἓνα χρυσὸ νῆμα; Σιμωνέττα!

Ὁ ΠΙΑΤΡΟΣ. Καὶ ἡ Σιμωνέττα ἔρχεται ἀπὸ τὸ περιόδι. Ἐγὼ πηγίνω... Κάποιος περιμένει... Ἴσως κάποιος καλὸ εἶν' ἐπ' ἄνω τας... Πλέξτε τὸ στεφανῆκι!

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ (χαμογεῶσα καὶ χαριετῶς μὲ μὴ ἐκφυικὴ εὐθυμία). Καλημέρα γιὰ τὸ μου!

(Ἀκολουθεῖ μὲ τὸ βλέμμα τὸν γέροντα ποὺ ἀπομακρύνεται πρὸς τὴν δεξιὰ θύραν).

Γιὰ ἓνα της λογάκι
Ποῦ θὰ μοῦ πῆ κρυφὰ
Τοῦ πόνου τὸ φαρμάκι
Θὰ φύγῃ ἀπ' ἀπ' τὴν καρδίαν
Γιὰ ἓνα στεφανῆκι!

(Ἐπικληθῆναι τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ πηγίνω εἰς προὔπαντησι τῆς Σιμωνέττας μέσα στοὺς φράκτας τῶν κυπαρίστων σιγὰ σιγὰ. Γνώρισε τὴν φύλλα καὶ ἀνοῖξῃ τὸ κικλιδωμά. Μπαίνει μαζὺ της στὸ δάσος; χάνεται.)

ΣΚΙΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Φύσκει ἀπὸ τὴ δεξιὰ θύραν ἡ ἀδελφὴ Βεατρίκη, μὲ ἓνα φρόνιμο βήμα, σὴν ἐνὸς κατακόπου. Κυττάζει πρὸς τὸ κικλιδωμά ἀπὸ ὅπου ἡ Τρελλὴ γίνεται ἔφρανη. Γνώρισε στὸν ἐπισκέπτη ποὺ ἔμεινε στὸ κατώφλι μὲ ἄμφοβία. Ὁ Βιργίνιος τὴν πλησιάζει, ταλαντευόμενος. Ἡ παρουσίαι του ὄλη ἐκπράζει μὴ φρικτὴ ἀδμοσία. Καὶ οἱ δύο ὁ ἓνας δίπλα στὴν ἄλλη, μένουν γιὰ λίγο βουβοί, μὲ τὰ μῦτια κερρωμένα στὴν εἴσοδο τοῦ δάσους).

(Ἡ φωνὴ τοῦ Παμφίλου ποὺ τραγουδεῖ, ὑπὸ τὸ βῆθος τοῦ κήπου).

Περιμένε λιγάκι
Κυμμένη μου καρδίαν
Καὶ θὰ σ' εὐρῆ ἢ χαρὰ
Θὰ φύγῃ τὸ φαρμάκι.

Περιμένε λιγάκι!

ΒΕΑΤΡΙΚΗ (μὲ κομμένη καὶ τρεμουτὰ φωνή). Ἐμπῆκε στὸ δάσος... Ἐκρατοῦσε ἓνα κλαδί στὴ χεῖρα... Ἴσως ἰδῇ τὸ ἔλογό σας... Ἴσως γυρίσῃ πίσω... Ἀκούσατε; Χλιμιντρίζει τὸ ἔλογο. Ἀκούσατε;

(Ἀναπηδᾷ. Παύσις. Ὁ Βιργίνιος μένει στὸ πλευρὸ της, ἀκίνητος στὴν ἐκκωμῆ).

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ἴσως γυρίσῃ πίσω... Ἄν ἐκχωρίσῃ, ἂν ἔλθῃ, θέλετε νὰ μείνετε ἐδῶ; Ἡ κρίνετε καλλίτερο νὰ παρτήσατε αὐτὸ τὸ σχέδιο, πολὺ ἀβέβαιο καὶ ὀλιβερό;

ΒΙΡΓΙΝΙΟΣ (στὴν ἴδιαν στάσι, πηγίνωσιν ἀπὸ τὴν ἀδμοσίαν). Νὰ τὴν ἰδῶ.

(Παύσις. Ἡ Βεατρίκη βηματίζει γιὰ λίγο στὸν κήπο, μέσα στοὺς φράκτας τῶν κυπαρίστων!)

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Δὲν ἐκχωρίζεται. Κάποτε μένει γιὰ μακρῶτατες ὄρες μέσα στὸ δάσος... Ἐγὼ εὐρῆ ἓνα ἀναπημένο της μέρος ὅπου μένει... Μοῦ ἐξήγητε ἓνα πρᾶσινο φῶρεμα. Μοῦ εἶπε: «Κάνε μου ἓνα πρᾶσινο φῶρεμα ποὺ νῆγῃ ἓνα μαλακώτατο χρῶμα, γιὰ νὰ μὴ μὲ φοβοῦνται τὰ πρωτόπλαστα φυλλοκίκα ἐπὶ πηγίνω στὸ δάσος».

(Ἀκολουθεῖ)

τιζουσα να εξασφαλιση στον ημιορυστη περισσοτερα ευεργετηματα υπερ της σταφιδος.

Καιρος λοιπον να λησμονησουμε πως υπαρχει σταφιδικον ζητημα και να στρεψουμε την προσοχην μας και τις συζητησεις μας αλλου.

ΑΝ ΕΠΡΟΣΕΧΕ

περισσοτερον ε κληρος μας «Πατριωτης» στο αρθρον του Παυσανια του εδημοσιευσαμεν εις ενα απο τα τελευταια φυλλα μας θα εβλεπε οτι το αρθρον αυτο δεν εγραφη απο τον «Νουμα». αλλ' εσταλη ως απαντησις απο διακεκριμενον φιλον και συναδελφον εις τα περι Σαυιδας αρθρα του «Νουμα».

Εις τον Παυσανιαν λοιπον επρεπε ν' απευθυνη τις περι γλωσσης, ορθωτατας κατ' την γνωμην μας, παρατηρησεις του, οπως και μ' αυτον παρακατω, στον ζωντανον και βαθυτατον μεταξυ Κωστα και Μαναση διαλογον του, αρχιτε να συζητη περι των δυο κομηατων, των Συντηρητικων και των Ριζοσπαστικων, που υπαρχουν στον τονον μας.

Ο «Νουμας» το θεωρει τιμην του οτι εφημερις σην τον «Πατριωτη», εχουσα ως σχημαικαν και στην γλωσσα και στις αρχας την Αληθειαν, δεν νομιζει πως χανει τον καιρον της να προσεχη στ' αρθρα του και να το συζητη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Τωρα που την Αναστασι, η φους ολη θυλλει και μες των ανθρωπων τα κλωνια, τ'αχρονι γλυκα ψυλλει, ελν και μες του ερωτος, τ' ανθωκ στ' μας κστρο παλι να ξανακτισουμε, να λαμψη ωσαν αστρο!

Στον ουρανο οι αγγελοι «Αναστασις» φωνιζουν γλυκα ριλιουντ' οι ανθρωποι «Χριστις» ανεστη» κρξουν ελα και μες Αναστασι μεζυ τους να χαρομε και τα παληα μας τα φιλα παλιν ενθυμηθουμε.

Τωρα που τα τριανταφυλλα μυριόχρομα ανθιζουν κ' οι λεμονιες τριγύρω μας μεθυστικα μυριζουν ελ' ες γιορτασουμε και μες της ρυσεως τα κλλη και ε παλιος μας ερωτες δε αναζητη παλι.

Οι πεταλοδες πεταχτες μες τ' ενη τριγυριζουν Αναστασι της ρυσεως τριγύρω τους σκορπιζουν ολοι με ολους χαρωποι, φιληματα προσφέρουν και μονχα δυο ψυχες, μες τ'η χαρλ, δεν χαιρουν.

ΑΝΤ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΤΑ ΞΥΛΙΝΑ ΤΕΙΧΗ

Επανερχόμεθα πάλιν, αγαπητέ «Νουμα» εις την εποχην του Θεμιστοκλέους με τα ξύλινα τείχη, με τα οποία περιεφραξε μέρος του κήπου του Ζαππείου η περιφραξις Διεθνής εκθεσις του κ. Α. Κορδέλλα και των συν αυτω,

Τα ξύλινα αυτά τείχη θα σώσουν και πάλιν την Ελλάδα. Εκτός πλέον αν ο χρησμός εξηγηθη όπως και τότε, ως ξύλινα δε τείχη έννοηθούν τα πλοια, έντός των οποίων πρέπει να μείνουν τα εκ του εξωτερικού αποστελλόμενα εκθέματα, δια να μη πάθουν το μεγάλο ακακαλαχηκι, δια του οποίου απειλούμεθα.

Υμέτερος Πηγκόπουλος

ΜΙΑ ΕΥΧΗ

Φίλτατε «Νουμα», Οσον και αν αποκαλούν μερικοί σοβαροί συμ-

πολιταί μας, από την λεγεώνα των γραφόντων δα, τον κ. Περ. Γιαννόπουλον «αερολόγιον μετά χαρτοφυλακίου»—διότι, ως γνωστόν, ε συμπληθής λόγιος συνειθίζει να κρατη υπό μάλης πάντοτε κομψόν δερμάτινον χαρτοφυλάκιον — γιά μένα είνε ο μόνος από τους συγχρόνους λογίους, ο οποίος παρουσιάζει έργασίαν πρωτοτυπωτάτην, ούσιαστικωτάτην, μη δικαιολογούσαν καθόλου τον χαρακτηρισμόν του αερολογίου τον έποιον και αυτός ε κ. Κίμων των «Παθηναίων» του υπέδωκεν αποκαλέσας αυτόν «Βασιλέα της αερολογίας».

Ο κ. Γιαννόπουλος θα γελᾷ βεβαίως δι' αυτά και θα τα περιφρονήσῃ ιστάμενος πολύ ύψηλά, επί του τιμίου και στερεού βάθρου της εϋσυνειδητοτάτης έργασίας του. Οτι δε η έργασία του είνε και σοβαρά και αξία λόγου, αποδεικνύεται και εκ του οτι δεν θα φιλοξενηθη ποτε στην βιβλιοθήκην του Μαρασλη, η οποία—βιβλιοθήκη, πάντοτε—εκτός των Απάντων του Σολωμου, των Παροιμιών του κ. Πολίτου και δυο τριών άλλων βιβλίων ακόμη, μόνον από αερολογήματα είνε παραγεμισμένη.

Νά επιανε τάχα η εϋχη την οποίαν θα εξέδηλωνε κανείς περι αφιερώσεως ενός τόμου της και δια την έργασίαν του κ. Γιαννοπούλου;

Μεθ' ύπολήψεως Αντίλαλος

Η ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣΙΚΗ

Φίλε «Νουμα», Στην «Αθήνα» της Δευτέρας ε κ. Γιαννόπουλος όμιλει και για την Βυζαντινή μας μουσική. Πάει καλά. Μα δεν νομιζεις τάχα πως η μουσική αυτή, όπως είνε, δεν έχει την παραμικρή καλλιτεχνική ύπόστασι, οτι είνε τέλειο φωνητικό παραλήρημα και οτι «εϋχης έργον» θα ήτανε να την ξεχάσουμε τη μουσική αυτή παιά; Τι διάβολο! Αν έχουμε σήμερα καντάδες στην εκκλησία μας, δεν φταίει βέβαια η Ευρωπαϊκή μουσική, αλλά οι άξεστοι εκείνοι που ανέλαθαν να μελοποιήσουν τους ύμνους της εκκλησίας μας· δεν φταίμε όμως και μες, σε κάθε περίστασι, που ζητάει ο κ. Γιαννόπουλος γι' αυτό ίσα ίσα να μάς καταντήση να επιστρέψουμε τόσα χρόνια πίσω.

Επειδή δεν έχω τα μέσα να φορέσω φορεσιά που να μου στέκη, πρέπει να βάλω τουσλούκια; Το ζήτημα λοιπόν νομιζω πως αλλιώς πρέπει να τεθη.

Πάτριος

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩ

— κ. Ανδρ. Ροδ. Την ίδια αγαθήν έντύπωσι· έχωμε και σε μάς. Επανειλημμένως εγράψαμε οτι πρέπει να γίνη μία λαϊκή, κατ' πεντάλεπτα φυλλάδια, έκδοσις των ποιημάτων του Σολωμου, γιά να κυκλοφορήσουν εύρύτατα, στις λαϊκας ιδίως τάξεις. Και η εϋχη μας, βλέπετε, έπιασε, η δε λαϊκή έκδοσις αρχίζει προσεχώς. Ένα μόνον μάς φοβίζει. Μήπως ο έκδοτης δεν δείξει τον άπαιτούμενον σεβασμόν στ' έργον του Ποιητου και αρχίσει να ψαλιδίζει άνηλεώς και έμπορικώς το βιβλίον, όπως γίνεται πάντοτε με τας πενταλέπτους λαϊκας έκδόσεις. Αυτό θα το δούμε και θα τα πούμε εν καρψ.

— Το εδιδάξαμε και μες κ. Ν. Π. Γεωργ. Έχετε δικιον και συμφωνούμεν πληρέστατα μεζή σας. Είνε πραγματικώς ξέσις όχι μόνον συγχαρητηρίων άλλλ και Πανελληνίου εύγνωμοσύνης ο «Ισπικός Όμιλος» άφοδ η-πεφάσισε να συστήσῃ σχολήν δια την εκγύμνασιν άμαξηλατιών, οι οποιοι αγύμναστοι και άδιδακτοι κατ' το πλείστον τώρα, φιλοτεχνοϋν κάθε τόσο τα κλασικοποιηθέντα από ρυτῆρος δυστυχήματα.

— κ. Φιλαναγνώστην. Βόλον. Το δρᾶμα του κ. Παλιμαζ, η «Τριτεύγενη», τυπώνεται, θα είνε δε έτοιμο

σ' ένα μήνα η το πολύ σ' ένίμιση. Πιθκόν ο κ. Παλιμας κατόπιν να έκδώσῃ εις τόμον τα Κριτικά και φιλολογικά αρθρα του, τα οποια είνε σκορπισμένα εδω κ' εκεί, εις εφημερίδας και περιοδικά.—κ. Μιχ. Μηλ. Βιβλιαν. Θλ δημοσιευθών και τ' άλλκ. Εϋχαριστούμεν. Αν ήμπορούσατε να μάς εστέλνατε και το αρθρο που δεν εδημοσίευσε η «Πατρις»; — Έκυκλοφόρησε εσχήτως, κ. Πατριώτη, μία έκδοσις των ποιημάτων του Σολωμου, άσεβουτάτη, όπως την εχαρακτήρισαν έμορφώς δλ' οι λογοί μας, επιμελής του κ. Μωραίτου δικηγόρου και φίλου της Λιμ. Επιτροπής Νικολέου. Φαντασθήτε οτι κοντά εις όλα τ'άλλα έχει δημοσιευθη μέσα στις σελίδας της, πλάτ δηλ. στα ποιήματα του Σολωμου, η γνώμη και του τελευταίου μπουρδούτη των γραμμάτων περι του μεγάλου ποιητου μας. Αυτά τα εγκλήματα δυστυχώς στην εποχήν μας δεν κολάζονται. Τι να γίνη!

— κ. Χρ. Ν. Σταμ. Δεν έχετε καθολοκληριαν έκδοκον. Και ο «Νουμας» συμφωνεί μεζή σας. Δεν πρέπει όμως οτι δεν μάς άρέσει να το θεωρούμεν και άπολύτως κακόν. Θ' άρέσει σ' άλλους, θάρτεν στον ίδιον ποιητήν και οι ποιηταί είναι τόσον ιδιότροποι ώστε πολλές φορές κοιτάζουν τα γούστα τους μόνον τα έξυπνεστεον — κ. Πέτρ. Δρον. Ορισότατα. Θλ δημοσιευθη στ' φύλλον της Κυριακής.—κ. Όμ. Μακρίκον. Ο κ. Κορμας μάς έδωκε το το ποιήμα σας το οποιον εύχαριστως δημοσιεύομεν εδω:

Σην δ'ω κανέναν κόμματο, να μου περνᾷ από κοντά, πως τρέγουνε τα σάλια μου! χάνω καλλίμα, χάνω αργά.
Και σ'αν μπουρδούτα τον κυνηγᾷ, ύμέσως στ'ό μνοίτο, θέλει ες φάω βούρδουλα, θέλει ες φάω κνοίτο.
Τι να σ'ας πῶ! ο ποδόγυρος με έχει μαγευμένο, να ξέρετε πόσες φορές και ξυλοφορτωμένο!

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Περιεχόμενα του δου τεύχους της «Κριτικής». Άνοικται επιστολαί δια το Βασ. Θεατρον — Οι ποιηται μας υπό του κ. Π. Νιρβανη. Το γλωσσικόν μας ζήτημα υπό του κ. Σ. Σταματιάδη. Ένα προσόμιον εις την μελέτην του κ. Σταματιάδη υπό του κ. Κ. Παλιμαζ.

— «Σολωμου βίος και έργον». Έξεδόθη εις κομψόν στενόμακρον τεύχος εκ 16 σελίδων η όμιλια την οποίαν έκαμε εις τον Λοκπλαστικόν Σύλλογον Διάρτης «ο Λοκούργος» την 9 Μαρτίου ε. ε. ο συνεργατης μας κ. Άγις Θέρος.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΤΗΣ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Παντρεύτης, κόρη του παπᾷ κ' εκλείπην τα παράθυρά σου, Περνώντας γθεις εβούρκωτα κ' εσκυφα κάτω το κεφάλι; Μα πάλι ξαναγελασε τάχειλι μου, καλή μου, πλι! Σλ σκέφτηκα ορθάνοιχτη πως πάντα άφίνεις τη καρδιά σου
Ούμιος Σόηκος

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Εκτίθεται εις τρίτην επαναληπτικην μειοδοτικην δημοπρασιαν η κατασκευη υδραυλικών έργων προς άρδευσιν του άλλους Κηρισίας.

Προσφοραί ένσφράγιστοι συνοδευόμεναι υπό χρηματικης έγγυήσεως κλπ. γίνονται δεκται μέχρι την 20ην Απριλίου ώραν 10ην π. μ. εν τοις γραφείοις της Εταιρίας, ένθα είνιν εκτεθειμένοι και οι όροι των συμφωνιών.

Η δημοπρασία ενεργηθήσεται επί τῆς βάσει των από 20 Μαρτίου 1881 και 16 Σεκεμβρίου Β. Διαταγμάτων.

Έν Αθήναις τῆς 13ης Απριλίου 1903 (Έκ του γραφείου των Σιδηροδρ. Αττικής)